

עין משפט
גור מצוה

מרד:

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

מסורת הש"ס

לב א מ"י פ"ו מהל'
מלכות לר"ד:
לב ב מ"י פ"ד מהל'
תפילין הל"ו ופ"ט
נבית סתם פסק כג
טושיע אר"ת פ"ה ספ"י
ט:
לד א מ"י פ"ה מהל'
גמל ה"א מהל'
נבית סתם פסק ק"ז
ד ו"מ"י פ"ד מהל' ק"ט
ה"א טושיע אר"ת פ"ה ס'
ספ"י ט:
א ה מ"י פ"ט מהל' רחמ'
ה"ג סתם פסק ט"ז:
ב ו מ"י פ"ה מהל':
ג ז מ"י פ"ה מהל':
ח מ"י פ"ה מהל':
ה ט מ"י פ"ה מהל':
ו י מ"י פ"ה מהל':

גליון הש"ס

סנה"א מ"א מורד"ן דין
מס"א י"ג פ"ג טר"ה מה'
למ"ר:

תוספות שאנ"ט

סח בין חלה לחלה
עבירה היא כידו. פ"ה סח
בין תנחת תפילין של יד
לנחת תפילין של ראש
עבירה היא כידו אם לא
חזר וברך דהבי אור"י
בפנ"ח סח מברך שר"ס
לא סח מברך אחת פ"ה
בפנ"ח סח פ"ה הקוסף
דמברך הניח תפילין
לש"י ד' נפל של ראשן לא
מברך כלל אם לא סח
בנתיב אלא אם סח מברך
על של ראש על מצות
תפילין. ולי"ן לר"ת רב"ח
הראש דקא חשיב מנה
ברכות דחשיב אדם לברך
בכל יום קא חשיב להניח
תפילין ועל מצות תפילין וכי
ס"ד דלא נתקן אלא היכא
דסח בנתיב. ומהו י"ל
דמיידי בשני בני אדם אחד
יש לו תפילין של יד ואחד
יש לו תפילין של ראש.
ור"ח אומר דמברך להניח
תפילין לש"י ועל מצות
תפילין לשל ראש היכא
דלא סח ואם סח בנתיב
מברך לשל ראש תפילין.
תפילין ועל מצות תפילין.
ולפי זה היכא דאין לו
תפילין של יד מברך על של
ראש שר"ס דהא הוי כבאילו
סח בנתיב:
בל"ק

שפילת ניסה נפילה. בגמ' פריך איפכא מצעי ליה שהניקה היא מחילת הנפילה: כד"ל. דחוזרין מן המערכה ויש שאינן זיון ממקומן במלחמות הרשות: אבל במלחמות מלוא. כגון כינוס ארץ ישראל בימי יהושע הכל יוצאין: רבי יהודה אומר כו'. מפרש בגמ':

גמ' עבירה דרבנן. לר"י הגלילי אפי' עבר על דברי סופרים חזר ולרבי יוסף עד שעבדו על דבר מורה דומיא דלמנה להן גדול וכגון שנשאה דאיכא איסור: סח כין חפילה לפסילה. בין הנחת חפילין על יד לתפילין של ראש: סח. סיפר: עבירה היא כידו. אם לא חזר וברך דהבי אמרי' נמנמות וק' (ל). סח מברך שמיס לא סח מברך אחת: ומי שפוסקין על כרכיו מי רגלים מתמת ירעה: מפני שפילת ניסה נפילה ניסה מצעי ליה. מחילה משמע הגרמת הדבר והכי איבעי ליה למימר כשהן נסין זו היא חתילת הגרמת הנפילה ובניסה לא שייך למימר חתילה דהא ממש קא ערקו: רשות דרבנן זו היא מלוא דר' יהודה. ובאומה מלחמה שאמרו חכמים שהיא רשות ואין חתן יוצא לה אמר נמי ר' יהודה דאין חתן יוצא לה אלא שרבי יהודה קורא אותה מלוא ופסקא מינה לפוטרו משאר מצות עבדו עסקו בה דמפרש כהן ואולי: מלוא דרבנן. דלמרו בה הכל יוצאין אמר נמי ר' יהודה הכל יוצאין אלא דקרי לה מלוא ולא מדי אשמעינן כהא אלא כולה משום מלוא ורשות נקטו פלוגמיהו אלא משום דקרו רבנן להא רשות די להס אס קילאו את זו מלוא ופסילו היא חובה שהרי אין הדבר אלא להעלות מעלה אחת ולומר אבל כו' הכל יוצאין וגבי רשות דיים לקרות את שלמעלה ממנה מלוא ורבי יהודה דקרי לקמייהא מלוא לשמועי' דהעוסק בה פטור מן המלוא והוכרך להעלות את זו מעלה אחת לומר אבל כו' כולל יוצאין הילכך קרייה חובה מלחמה: אמר רבא כו'. מילתיה דרבי יוחנן מפרש ואולי וקאמר דהא דלמך רבי יוחנן דאפילונו רבנן ורבי יהודה נחמת המלחמות בקריאת

הסס נפקא לן מיניה לענין עוסק במלוא דלמך חובה ולמך רשות ופריש לן נמי רבא כהי מיניהו איפילונו: מלחמות יושע דלכבש. כהא ליכא למאן דקרי רשות דאפילו חובה נמי אימא והעוסק בה פטור מן המלוא ורבנן הוא דלא איכפת להו לקרייה חובה דיים לקרייה מלוא אלא הרשות שהרי אין

שתחילת ניסה נפילה שנאמר יום ישראל לפני פלשתים וגם מגפה גדולה היתה בעם ולהלן הוא אומר יונתוס [אנשי] ישראל מפני פלשתים ויפלו חללים וגו' כד"א במלחמות הרשות אבל במלחמות מצוה הכל יוצאין אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה אמר רבי יהודה כמה דברים אמורים במלחמות מצוה אבל במלחמות חובה הכל יוצאין אפי' חתן מחדרו וכלה מחופתה: גמ' מאי איכא בין רבי יוסי לר"י הגלילי איכא ביניהו עבירה דרבנן כמאן אולא הא דתניא ב"ה בין תפילה לתפילה: עבירה היא כידו והורר עליה מעורכי המלחמה כמאן כר"י הגלילי מאן תנא להא דתנו רבנן שמע קול קרנות והרתיע הגפת תריסין והרתיע צחצוה חרבות ומים שותתין לו על כרכיו חזר כמאן לימא רבי עקיבא היא ולא רבי יוסי הגלילי בהא אפי' ר' יוסי הגלילי מודה משום דכתיב ולא ימוס את לבב אחיו כלבבו: והיה ככלות השוטרים כו': האי מפני שתחילת ניסה נפילה מפני שתחילת נפילה ניסה: ליה אימא מפני שתחילת נפילה ניסה: כד"א במלחמות הרשות כו': א"ר יוחנן רשות דרבנן זו היא מצוה דרבי יהודה מצוה דרבנן זו היא חובה דרבי יהודה אמר רבא מלחמות יהושע לכבש דברי הכל חובה מלחמות בית דוד לרווחה דברי הכל רשות כי פליגי למעוטי עובדי כוכבים דלא ליתי עלייהו מר קרי לה מצוה ומר קרי רשות נפקא מינה: לעוסק במצוה שפטור מן המצוה:

הדרן עלך משוח מלחמה עגלה ערופה כלשון הקודש. נאמרת. מה שהקנים אומרים דינו לא שפכו וההקנים אומרים כפר לענק ישראל כלשון הקודש חקוקין מן המורה לאמרה: שנאמר כי ימלא חלל. ובגמרא פריך היכי יליף מהכא: סיו יוצאין. ובאין סס ומודדין מן החלל ללד העימות סקנינותיו לידע אלו קרובה: בגל. גל של אגנים: נמלא סמוך לספר כו'. מפרש טעמא בגמ' (ל). מאי קאמר. היכי יליף לשון הקודש מהכא: ואין כ"ד שקול. אין עושין כ"ד שהיא יכול לילקח שזה נשוא אלא שהיא הרוג ללד אחד לקיים אחרי רבים להטות (שמות כג): למיחורין. הנך דלכסת הגזים: מוקני וקנין. מדמני למימכז וקני וכמז וקנין מיוחדין שזקנין: וקני השוק. אע"פ שאינן סנהדרין: שופטין. זקנים שהס שופטים את ישראל: מוקני סעודה. דקמיכת פר העלם דבר ואייתר ליה שופטין להניח עוד שנים: לגמרא לכולה מילתא מהסס. דהא רבי יהודה הסס נמי מהסס קאמר וילף לה מקלפי כפי"ק דסנהדרין (ל): אלא (ו"ו) ושופטין למינינא. לומר לא גמיר גז"ש ואיטערי' שופטין לפנהדרי גדולה כר"ש. ו"ו

הדרן עלך משוח מלחמה

עגלה ערופה הבלשון הקודש שנאמר כי ימצא חלל בארמה ויצאו וקנין ושופטין שלשה מבית דין הגדול שבירושלים היו יוצאין רבי יהודה אומר חמשה שנאמר וקנין שנים ושופטין שנים ואין בית דין שקול מוספין עליהן עוד אחד או צף על פני המים בגל או תלוי באילן או צף על פני המים

(א) ממחוט ל"ג. (ב) וסכה כ"ג. (ד) סנהדרין ד"ג. (ה) עמ"ש מ"ט סנהדרין ד"ג. ד"ה ונני שמעון. (ו) וקנין מה"ה. (ז) וקני ד"ה.

תורה אור השלם
1. ור"ן דהובבשר ואימר נס ישראל לפני פלשתים וגם עגפה גדולה היתה קבץ וגם שני בתי מוח חפצי ופינתו וארון הקאליהם נלקחה:
שמואל א ד י ז
2. ותלשתים נלחמים בישראל תקפו אנשי ישראל מפני פלשתים ויפילו חללים בבר הנבלע: שמואל א לא א
3. ויקפו השוטרים לקרוב אל דעם וקני דר"י וקני דהא וקני וקני דהלב ילך ויבש לביתו ולא יוש את לבם אקיו כלבבו: דברים כ ה
4. כי ימצא חלל בארמה אשר יו אקול נתן לך לרשתה נפל בשה לא נודע מי דברים כ א
5. ועני הלוי ואמר אל קל איש ישראל קול רב: דברים כ י ד
6. וקטבו וקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני י ו יחזק את הפר לפני י: וקרא ד טו

הגהות הב"ח
(א) בפסטה לא היו (ב) מוקני סעודה (ג) נמי ויני ס"ב מודדין: (ד) נמי ס"ב אלף ושופטין כו' שמעון ו' למינינא כ"ל וקני כר"ש:

מוסף רש"י

סח בין חלה לחלה. ולא ניתן על ראש אלא סמך על כרעה ראשונה (ממחוט ל"ג). ופ"ט מדרגת ספור לתשמישי צני כרעה מפילה על יד לנכרת מפילה על ראש. מהסס דהמתיל נכרעה מצוה אסור להכר עד עגמרה והי שמי נכרעה ככרעה אחת דמיי. כי סח בין חפילה לחפילה איכא איסורא דרבנן ועבירה היא כידו (הובא בנדרות הובוטט ע"פ 66 בשם רש"י כ"ג משום מלחמה. וקנינו אינו. הדרן עלך משוח מלחמה

למיוחדין שבשופטין. שיהו מוקני סנהדרין גדולה (סנהדרין ד"ג). לגמרה לכולה מילתא מהסס. ופילו מנינא דחמסס מהסס תיפוק דהא מילא (שם ג' ו') ומקני שנים זקני שנים (שם ד' ו') אלא דר"ו ושופטין למינינא. נעלה לא נמר נזירה שיה. ושופטין למיוחדין לענין ומינינא מרינינא דר"ו (שם).